

MIESTAS PRIE UPĖS

Rytą plaustas vėl buvo nustumtas į upę. Srovė pagavo jį nešti ir vairininkams prireikė pagalbos. Dabar kiekvieną irklą įsirežę laikė ne vienas, o abu ažuolaičiai.

– Taaaaiip... – ilgabarzdžio stoginėje dar kartą suskaičiavo vežamas brangenybes. – Miestą mes pasieksime. Tačiau man neramu. O ką ten veiksime? Juk, ko gero, niekas ten nestovi ir gilių nekeičia į tokius štai auksinius puodus...

– O gal prieš miestą mes viską paslėpkime ir eikime žvalgyti be nieko, tuščiomis? – prisėdęs greta savo mintimis dalijosi vienas ažuolaitis. – Tais žmonėm aš nepasitikiu. Nė vieno nesu sutikęs... Nesutikau po to, kai jie mano ažuolą nukirto, bet jais netikiu!

– Gal tu ir teisy, – galvą linktelėjo senasis ažuolaitis. – Tik brangenybes mes paslėpsime praplaukę miestą. Juk taip niekas nedaro, ir mūsų plukdomas auksas bus saugus. Dabar klausykitės!

Ir ilgabarzdžio kiekvienam broliui pašnibždėjo, ką jie darys: naktį praplauks miestą, paslėps brangenybes ir tik tada keliaus žvalgytis.

MIESTAS PRIE UPĖS

– Užuodžiu dūmus! – sušuko plausto priekyje stovintis irklininkas. – Jie tokie bjaurūs... Tikrai nesupainiosi su niekuo – čia gyvena žmonės!

Paskui pasigirdo miesto triukšmas. Ažuolaičiai savo plaustą įstūmė į nendryną, kad niekieno nepastebėti sulauktų vakaro. Tačiau jie veltui tikėjosi likti nematomi.

– O! Ekspedicija! – virš galvos sučerškė šarka. – Gandas apie jus mane jau seniai pasiekė. Gal buvote kur užstrigę? Duomenis rinkote?

– Na... kaip čia pasakius... – ilgabarzdžio pamojo šarkai ir ši nusileido arčiau. – Pakeliui mes buvome keliuose dalykiniuose susitikimuose... Atsirado rėmėjų, kurie žada padėti mūsų ekspedicijai.

– Neįtikėtina! Žavu! – gudriai uodega vikėjo šarka. Ji žinojo, kaip iš kiekvieno ištraukti pačias didžiausias paslaptis. – Bet pinigų jums niekas nedavė, tiesa?

– Nedavė... – liūdnai pakaušį pasikasė senasis ažuolaitis. Jis žinojo viską apie šarkas, todėl dabar jai rezgė nežinia ką. – Tik žadėjo... Aš jais tikiu! Juk reikia tikėti pažadais?

– Mielasis! – išgirdusi tokią kvailybę iš žilabarzdžio ažuolaičio šarka net snapą pravėrė. – Man keista, kad jūs, tokio garbaus amžiaus, dar tikite tokiais niekais. Aš žinau, jie nieko neduos! Ir ta jūsų ekspedicija neras... Palaukite, o ko jūs ieškote?

– Mes... Nežinau, ar suprasite, nes tai labai moksliška, – senolis ėmė lenkti pirštus ir vardyti visus darbus, stengdamasis suklaidinti šarką. – Visų pirma mes norime įrodyti, kad visa žemė yra Žemaitija. Paskui... kiekviename mieste mes turime sužinoti gilių kavos receptus. Tuos duomenis naudosime braižydami Žemaitijos žemėlapi. Štai ir viskas...

– Tik tiek?.. – šarkai net galva apsvaigo nuo tokių mokyto ažuolaičio planų. – Aš manau, kad jūs veltui plaukiate. Čia, mūsų universitete, yra toks mokslininkas, kuris jau seniai įrodė, kad visa žemė yra Žemaitija!

– Negali būti! – senolis iš nuostabos išplėtė akis.

– Gali, gali... O ta kava... Kas ją ten žino... Sarkos kavos negeria,

MIESTAS PRIE UPĖS

– ...kad nosis buvo kitokia?

– Ne, visai ne nosis! – burbtelėjo ąžuolaitis. – Ten kvėpėjo mano ąžuolas! Kartu su žiedais aš visada užuosdavai ir jį. Bet... Ką jau čia mes, geriau eikime, eikime, gal pajausime tą kvapą. Juk jo negalima pamiršti?

– Kur ten! To nepamiršime niekada! – balsiai jam pritarė ąžuolaičiai, pasitaisė savo kuprinių diržus ir švytruodami lazdelėm nuskubėjo pirmyn.

Kasdien jie žingsniavo ežero pakrante klausydamiesi paukščių giedojimo ir stebėdami, kaip gėlių žiedai vis labiau skleidžiasi, o paskui leipsta ir džiūsta. Broliai neklydo – artėjo vasara.

Visą pavasarį nuskendusio ąžuolo brolio grupės ąžuolaičiai keliavo tiesiai į šiaurę, kaip jiems buvo liepta. Ežero pakrantės čia buvo labai gražios, todėl jie dažnai susėsdavo ant aukšto kranto ir žiūrėdavo į mėlyną ežero vandenį. Kažkur toli, kitapus, turėjo būti krantas, o ežero vidury žaliavo mišku apaugusi sala. Įdomu, ar žmonės kada nors nuplaukia į ją. Gal ir nuplaukia ar žiemą ledu nučiuožia. Tačiau...

– Aš tik dabar pagalvojau... – poilsio susėdusiems ąžuolaičiams aiškino nuskendusio ąžuolo brolis. – Jeigu žmonės ten retai kada nuplaukia, gal bent saloje ąžuolų nelietė? Kaip jūs manote?

– Aš manau, kad reikėtų sulaukti palankaus vėjo ir...

– Nee... plaukti aš niekur neplauksiu! – galvą papurtė nuskendusio ąžuolo brolis. – Vieną kartą aš jau skendau, aš buvau nuskendęs... Daugiau nenoriu...

– Aš ne tą norėjau pasakyti... – ąžuolaitis paglostė jam petį. – Man atrodo, kad palankus vėjas turėtų atnešti ąžuolų kvapą. Jei tik jų ten yra...

– Taip, taip... – galvą nulenkė nuskendusio ąžuolo brolis. – Galime pabandyti. Tik prieš tai nekramtykite karčių žolių ir neuostykite žiedų. Kad užuosti būtų lengviau...

– O aš manau, kad mesturime plaukti! – prabilovienas ąžuolaitis. – Kiek mes čia styrosime, nosis į dangų pakėlę? Prisipažinsiu, netikiu aš tuo... Aš savo nosimi netikiu!

– Mūsų kelionė prasideda! – paskelbė ilgaplaukis mokslininkas. – Dabar mes keliausime per žemę, kurioje kažkada buvo daug ąžuolynų. Aš visą naktį skaičiau apie tai ir man net šurpu pasidarė. Kaip galėjo atsitikti, kad jų neliko? Gal tai mūsų, žmonių, gobšumas?

– Gal... – ilgabarzdis sėdėjo greta vairuotojo ir pro langus nematė kelio, tik dangų ir pro šalį skriejančias medžių viršūnes. – Tačiau mes, tikiuosi, suspėjome?

– Atrodo... Ir aš tikiuosi... – vyras jam pritarė. – Ką tik kalbėjaisi su profesoriumi, jis iš laimės net apsvirkė, prašė perduoti linkėjimus. Jūs taip ilgai nepasirodėte, tad jis pagalvojo, kad jūs visi pražuvote...

– Čia tos šarkos kaltos... – sumurmėjo ilgabarzdis, o mokslininkas nusijuokė ir patvirtino, kad su šarka geriau reikalų neturėti.

– Kartą tos vagilės išnešiojo džiovinamas mūsų iškastas vertybes. O, kvaišos, joms jos visai nereikalingos ir nieko nevertos. O mums... Gerai, kad prieš tai spėjome viską nufotografuoti.

Automobilio gale susėdę ąžuolaičiai įsitaisė ant savo daiktų ir aikčiojo, matydami pro šalį skriejančias mašinas, namus, dviračius minančius žmones. Visa tai buvo taip neįprasta ir netikėta...

– Na, štai, tos girios vidury kažkada buvo kaimas... Seniai, dabar ten nė trobos nelikę. Kelias į jį prastas, gali kratyti, todėl iš anksto atsiprašau... – vyras atsigrėžė į ąžuolaičius. – Ar gerai?

– Vaje, kaip gerai, – plačiai šypsojosi šie. – Tegul krato, tegul. Mums kad tik greičiau...

Senojo kaimo vietoje žydėjo alyvų krūmas. Sustojęs prie jo, vyras užsimerkė, pastovėjo ir atsigrėžęs nusišypsojo.

– Dieviškas aromatas! Visada taip darau, tai padeda gyventi. Ir jums patariu. Tiesa...

Taip, iš tikro, ąžuolaičiams alyvų aromatas dabar nerūpėjo. Visi jie išsiropštė iš automobilio, pasitikrino lazdeles, susiraišiojo kuprines. Jei ne tas auksas...

– O šitą nešiu aš! – pasakė vyras ir ant peties užsimetė maišą su auksiniais daiktais. – Eime?

Keistai atrodė vora, žingsniuojanti per girią. Priekyje ėjo ilgaplaukis vyras su maišu ant peties, o iš paskos kurnėjo maži žmogeliai – broliai ąžuolaičiai. Iš pradžių vyras manė eisias labai lėtai, kad jo bendražygiai suspėtų kartu. Tačiau jie žingsniavo taip sparčiai, kad greitai ir jis turėjo platinti žingsnį. Jei taip, po pietų jie bus vietoje. Tas ąžuolas auga ant kalvos, kuri labai įdomi, dar tikrai netyrinėta. Gal vyras nors dabar suspės čia surasti ką nors vertingo Lietuvos istorijai?